

MÉZESKALÁCS ÓVODA

Székhely:

1212. Budapest, Temesvári utca 40.

OM: 203142

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az igazgató a nevelőtestület bevonásával módosította a pedagógiai programot. Nevelőtestületi <i>véleményt nyilvánított</i>	Szülők <i>megismerték</i>
A fenntartó <i>jóváhagyta</i> A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható: Igazgató irodájában, Web-lapon	
Hatályos: 2024. január 01-től	Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig
Verziószám: 2	Készült az új pedagógus életpálya törvény és a végrehajtási rendelete alapján: 2024. január

TARTALOMJEGYZÉK**JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE****AZ ÓVODA HIVATALOS ADATAI****MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY****1. BEVEZETÉS****1.1. Az intézmények küldetése****1.2. A nevelésre irányuló alapelvek****1.3. Az óvoda helyi nevelési alapelveinek, célkitűzéseinek megfogalmazása****2. GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP****2.1. gyermekkép****2.2. óvodakép****3. Az ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI****3.1. Az egészséges életmód alakítása****3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása****3.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása****4. Az ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI****4.1. Személyi feltételek****4.2. Tárgyi feltételek****4.3. Az óvodai élet megszervezése****Javaslat az óvodai csoportok napirendjére****A tevékenységek javasolt szervezeti formái****4.4. Az óvoda kapcsolatai****5. Az ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ****ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI****5.1. Játék****5.2. Verselés, mesélés****5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc****5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka****5.5. Mozgás****5.6. A külső világ tevékeny megismerése****5.7. Munka jellegű tevékenységek****5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás****6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE****7. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK****8. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI****NEVELÉSE ESETÉN MEGFOGALMAZANDÓK A SAJÁTOS****NEVELÉSI IGÉNYBŐL EREDŐ HÁTRÁNYOK CSÖKKENTÉSÉT****SZOLGÁLÓ SPECIÁLIS FEJLESZTŐ TEVÉKENYSÉGEK****9. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT****TOVÁBBI ELVEK****10. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT****11. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK**

1. BEVEZETÉS

Az óvodai nevelés az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Céljaink: Érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, családi, nyugodt légkörben, élménygazdag mindennapok megteremtése a játék – a mozgás a művészetek eszközeivel.

- A gyermekek harmonikus fejlődésének, személyiségének teljes kibontakozásának támogatása, az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.
- Az egyéni és életkori sajátosságok a gyermekek képességeinek kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása).
- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.
- Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.
- A gyermekek egészséges életmód, az aktív mozgás iránti igény kialakítása a környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
- Az óvodánkba járó sajátos nevelési igényű gyermekek számára az őket megillető különleges bánásmód biztosítása.

A pedagógiai programunk szerint óvodánk alapvető **feladata**, hogy a szervezett mozgásfejlesztés (sport) nevelő hatását kihasználva készítsük fel a gyerekeket az iskolára.

- Az óvoda óvó- védő és szociális funkciójának a betöltése.
- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.
- Változatos és sokszínű tevékenységi rendszer kialakítása.
- A családokkal szoros, nevelőpartneri viszonyt kialakítása.
- Az egészséges életmódra, a környezetvédelemre való nevelés.
- Szocializálás, érzelmi, erkölcsi nevelés, a másság elfogadásának segítése, értelmi nevelés, fejlesztés.
- A szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása

Valljuk, hogy a gyermek mozgás fejlesztése és játéka a fejlődésének alapja. A mozgás a sajátja, játéka viszont megteremt a kapcsolatot a környezetével.

Az óvodapedagógusnak úgy kell közvetíteni kultúránkat, a művészetekkel való ismerkedést, hogy ezáltal az óvodás gyermekek érzelmileg, szociálisan és érzelmileg gazdagodjanak, képességeik kibontakozhassanak.

Ismernie kell a módját, és vállalnia azt a felelősséget, hogy úgy vezesse el a gyermeket az óvoda-iskola átmenetben az iskola küszöbéig, hogy a gyermek új feladatokra felkészült, az

iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonásokkal rendelkezik, és eközben boldog gyermekkorát is megőrizhesse!

Alapelveink – helyi adottságokból és igényekből fakadó elvek, értékek, célok

- Az óvodai nevelésünk folyamatának középpontjában a mozgás a művészetek személyiség formáló hatása áll.
- Szeretetteljes légkörben, a gyermeki önállóságát, s ebből az önállóságból fakadó egészséges és környezettudatos szemlélet, kibontakozást biztosítunk a gyermekeknek.
- Az óvodapedagógus a gyermekek közösségi életének irányítója, aki mindig látja, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek a kompetencia fejlesztés mellett alakítják a csoportot, és az egyes gyermekek fejlődését.
- Az óvoda – család együttműködése a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, a diszkréció és a tolerancia maximális figyelembevételére épül.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.
- Törekszünk egyedi sajátosságaink kiemelésére, megőrzésére, pozitív hatások felerősítésére, gyarapítva egyes gyermek értékeit.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze az óvodában.

Az óvoda funkciói: óvó – védő, nevelő – személyiségfejlesztő funkció. Az óvodáinkban a gyermekeket különleges védelem illeti.

Küldetésnyilatkozatunk, jövőképünk

- **Nevelésfilozófiánk alapja: az ember- és gyermekszerepet**
- Fontosnak tartjuk, hogy az óvodánkban elkötelezett, felkészült, gyermekszereető pedagógusok **önfelelt, boldog gyermekkor** biztosítanak óvodásainknak.
- Vállaljuk, hogy mindent megteszünk a 3-7 éves korú gyermekekért, a családokért, a harmonikus gyermekkor megteremtéséért, az óvodás évek önfeleltségének megőrzéséért, ahol a gyermekek esélyei egyenlők,
- Elhivatottak vagyunk a gyermekek egyéni, differenciált fejlődéséért, fejlesztéséért,
- Hisszük, hogy ebben a legfontosabb tényező: a feltétel nélküli **gyermekszerepet**,
- Partnereink érdekében olyan módon kívánjuk vállalásainkat teljesíteni, hogy azok megfeleljenek az állandóan változó igényeinek,
- Felelősek vagyunk azért, hogy a mi óvodásaink olyan életmódot folytassanak, amely meghatározó lesz és biztos alapot teremt további életükben,
- A morális érzékenység és a helyes magatartás által óvodásaink képesek alkalmazkodni a nevelés következő szintjének elvárásaihoz.

Munkánk a gyermekek érdekét szolgálja oly módon, hogy Ő maga az óvodai szakmai életének alkotó része.

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet: biztonságot, vidámságot adó béke szigete lenne, ahol a gyermekek napjuk nagy részét örömmel, boldogan,

önfeledt játékkal és sok mozgással, sportolással tölthetnék, kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló és mindig megújulni képes óvodapedagógusok és szakedzők irányításával.

Óvodák pedagógiai programjának elkészítésekor figyelembe vettük:

- az Óvodai nevelés országos alapprogramját,
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét,

Az óvoda helyi pedagógiai alapelveinek, értékeinek, célkitűzéseinek megfogalmazásában:

- óvoda nevelési alapelvei
- óvoda nevelési értékei
- Nevelési célkitűzései

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. A gyermekképünk a 363/2012 Országos alapprogramban megfogalmazott gyermekkép, óvodakép adta.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a gyermekkép:

- Szeretetteljes légkör hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
  - a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
  - a mozgás az egészségvédelem környezetvédelem művészeti értékek hordozásával, megismertetésével,
  - az egészséges életmód alakításával,
  - az érzelmi neveléssel,
  - az erkölcsi neveléssel,
  - a közösségi neveléssel,
  - az anyanyelvi neveléssel,
  - az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi és kompetencia fejlesztéssel,
  - a testi és lelki szükségletek kielégítésével.

Céljaink szerint a mi gyermekeink igénylik az egészséges, tiszta környezetet, tudatosan vigyáznak rá és ehhez magukhoz mértén hozzájárulnak.

- Szívesen játszanak, tevékenykednek, alkotnak, és ezáltal egyéniségük derűs, kiegyensúlyozott, így éretté válnak az iskolai életre.
- Igényükké válik a mindennapi mozgás és ezt szívesen, örömmel végzik.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseinket a gyermek személyiségéhez, képességeihez igazítjuk.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megfogalmazása (tárgyi, személyi feltételek megléte).

2.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez.

- Az óvodai nevelésben megjelenítendő értékek:
  - a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
  - a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
  - a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
  - a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
  - a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokra,
  - a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek, emberi értékek közvetítése,

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Pedagógiai programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket a lehetőségeihez mérten közvetlen felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdeményezésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre, és az egészséges szemlélet megalapozására.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Valljuk, hogy az egészséges környezet, és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezet-tudatos személet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemlélet formálását.

Célunk:

- Gyermekünk egészséges életmódra, életvitelre nevelése, a testi, szellemi védettség biztosítása, higiénés szokások megalapozása és azok összehangolása a családok szokásrendszerével.
- Az egészség-gondozáshoz szükséges képességek, készségek, jártasságok megalapozása, kialakítása, testi fejlődés elősegítése.
- Gyermekünk egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A gyermek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- Az egészséges életmód, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés szokásainak alakítása.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Feladatunk:

- A személyi higiénia iránti igény felkeltése, mely után gyermekeink érezhetik, hogy a tisztaság jó közérzetet teremt.
- A személyi higiénés eszközök biztosítása.
- A testápolás igényének kialakítása, a testápolási műveletek megtanítása.
- Az intimitás tiszteletben tartása.
- Megtanítjuk a gyermekeket esztétikusan, helyesen étkezni.
- Gondoskodunk a vitaminhiány pótlásáról (gyermekünk naponta fogyasszanak zöldséget, gyümölcsöt).
- Megteremtjük a pihenés optimális feltételét (csend, tiszta levegő).
- A gyermekekben kialakítjuk a helyes öltözködési szokásokat.
- Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, tempóját.
- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A fejlődéshez szükséges feltételek és az egészséges környezet megteremtése.
- A mozgás megszerettetése, kielégítése, a mozgáskedv fenntartása, a gyermek egyéni fejlettségéhez megfelelő mozgáskoordinációjának, testi képességének, erőnlétének fejlesztése.
- Minden mozgásos tevékenységhez biztosítjuk a balesetmentes helyet, az ehhez megfelelő eszközöket.

- Megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása (orvos, fogorvos, pszichológus, logopédus, gyógytornász).

Módszertani alapelvek:

- A tiszta, egészséges, balesetmentes környezet megteremtése.
- Testi, érzékszervi problémák megelőzése, korrekciója.
- Az egyéni igények, sajátosságok, képességek figyelembe vétele.
- Magas fokú önállóság fejlesztése.
- Együttműködés a családdal.
- Fokozatosság, rendszeresség.
- Tevékenykedtetés minden tevékenységben.

Balesetvédelem:

- veszélyes helyek és helyzetek bemutatása,
- helyes magatartás,
- helyes eszközhasználat megtanítása,
- önálló munkajellegű feladatoknál a veszélyhelyzetre való figyelemfelhívás /pl. ágyazás, teremrendezés,
- a helyes közlekedési szabályok megismertetése és gyakorlása a gyerekekkel (séták és kirándulások) során.

Mentálhigiénés nevelés: Az egészséges személyiségfejlődést biztosítja, megóvjaa a káros túlzásoktól, devianciáktól, túlterheléstől, idegrendszeri kimerüléstől.

Egészségnevelési területeink:

- a testi egészség: *gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés*
- a lelki egészség: *értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása)*
- a szociális kapcsolatok harmóniája (*közösségi élet, segítség stb.*)
- az egészségvédő képesség fejlesztése.
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (*higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer*)
- az óvoda-egészségügyi szolgálattal való együttműködés

3.1.1. Gondozás, a szokásrend kialakításában

Célunk, hogy a gyermekek saját képességeikhez és fejlődési ütemükhöz mérten eljuthassanak a megfelelő, optimális szintre.

A gondozás magába foglalja a testi és lelki egyensúly kialakítását és fenntartását, biztosítja a higiénias feltételeket az óvoda egész területén, valamint figyelemmel kíséri a gyermekek személyes higiénés fejlődését is. Figyelemmel kíséri és folyamatosan ellenőrzi a gyermek egészségét, a helyes testápolást és szokásainak kialakítását, az egészséges ruházatot és öltözködést, tehát szükségleteik kielégítését, valamint a fertőző betegségek megelőzését. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van.

Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. A gyermekek szükségleteik önálló kielégítésére, a testápolás, az öltözködés, az önkiszolgálás, az étkezés és az étkezési szokások elsajátítására fokozatosan válnak képessé a folyamatos példamutatás, segítség, gyakorlás következtében. A gondozási tevékenységekre a gyermekek életkorától függően megfelelő időt kell biztosítani.

Az étkezésnek, a pihenésnek, a játéknak meghatározott ideje van. Jó közérzetet és harmóniát ad, biztonságérzetét segíti, ha előre tudja, és szokásává válik a napirend.

Testápolás, tisztálkodás

A testápolás magába foglalja a testünk, ruházatunk gondozását, egészségünk védelmét, tisztaságigényünk kielégítését, továbbá a közvetlen és a tágabb környezetünk tisztántartására való törekvésünket.

A testápolás igényének kialakítása modellkövetéssel az óvónő és a dajka segítségével, együttműködésével történik. Óvodánkban biztosítottak a szükséges feltételek (mosdó, elkülönített WC, személyi használati eszközök).

Fontos a helyes fogápolás és szájhigiénia. Arra törekszünk, hogy gyermekeink minél egészségesebb fogakkal rendelkezzenek.

A személyi higiénia legintimebb része a WC-használat, ezért mind az óvodapedagógusoktól, mind a dajkáktól tapintatot és megértést igényel. A WC használatát a gyerekekkel tudatosan kell kialakítani, és gyakoroltatni, ám minden esetben a gyermekek szükségletei a meghatározók.

Táplálkozás

A növekedés és a fejlődés egyik alapfeltétele a táplálkozás. Napi háromszori étkezést biztosítunk a gyermekek számára, amit terveink szerint a dr. Séf vállalat szállít óvodánkba, így az ételallergiás gyermekeket is tudjuk fogadni. A napi megfelelő vitamin-bevitelről gyümölcsnapok megszervezésével gondoskodunk. Figyelmet fordítunk a megfelelő mennyiségű folyadékbevitelre is.

Pihenés

Fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk a gyermekek számára a nyugodt, csendes, zajmentes légkört, a tiszta, friss levegőt. Mesével, esetleg halk zenével teremtjük meg a megfelelő hangulatot. Simogatással, otthonról hozott játékokkal segítjük őket hozzá az elalváshoz. A gyermekek egyéni igényeiknek figyelembe vételével alakítjuk ki a pihenés idejét (nagy csoportban a pihenést elkezdve, egy óra eltelte után, aki nem tud aludni, felkelhet és csendben tevékenykedhet).

Öltözködés

A helyes öltözködés két feltétele az időjáráshoz és a környezeti adottságokhoz való alkalmazkodás és esztétika,

Ügyelünk arra, hogy a gyermekek a szabadban megfelelően (rétegesen) legyenek felöltözve, ehhez megfelelő váltóruhájuk legyen. Épületen belül a tevékenységektől és a hőmérséklettől függően könnyű, kényelmes ruházatot viseljenek.

Mozgás

Óvodáskorban rendkívül fontos a rendszeres mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, a helyes testtartás, a szép mozgás fejlesztése, a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.

A 3-7 éves kor kiváló lehetőség a mozgás-tapasztalatok bővítésére, a gyermekek alkalmazkodó képességének, a személyiség akarati tényezőinek, a testi képességeknek fejlesztésére. Fontos továbbá, hogy az óvodai környezet a gyermekeket olyan aktív, sokoldalú mozgásra készítse, hogy saját aktivitásukon keresztül jussanak újabb és újabb tapasztalatokhoz, melyek fejlesztik érzékszerveiket, szolgálják személyiségük fejlődését.

Véleményünk szerint a mozgásfejlesztés a tudás alapja. Hisszük, hogy a mozgásban szerzett tapasztalatok a gyermek érzékelő apparátusára hatnak, értelmi fejlődését szolgálják.

Az egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feltételrendszer:

- Gyermekméretű mosdókagyló, folyékony szappan, körömkefe, tiszta jellel ellátott törölköző áll a gyermekeknek rendelkezésére.
- A fogmosáshoz esztétikus, tiszta jellel ellátott fogmosó felszerelésük van olyan magasságban, hogy azt önállóan tudják elvenni, használni.
- A fésülködéshez biztosított a fésű, a tükör, és a fésűket jellel elkülönített fésűtartóban tárolják.
- A fürdőszobában gyermekméretű korszerűen kezelhető WC csésze, WC papírtartó, eltakaró függöny, nemenként megjelölt fülkék segítik az intimitás biztosítását.
- Minden gyermeknek esztétikus, jellel, ellátott polca, öltözőszekrénye van.
- Étkezéshez ép, és tiszta evőeszközök, esztétikus terítők, szalvéta áll a gyermekek rendelkezésére.
- A csoportban magasságmérő van, melyen a növekedést a szülők is nyomon követhetik.
- A csoport ablakánál és a csoportban hőmérő van, melyen nyomon követhetik a külső-belső hőmérsékletet.
- A csoportszobában és a szabadban egyaránt jellel ellátott saját pohár és friss ivóvíz áll egész nap a gyermekek rendelkezésére.

Az egészséges életmód alakításból adódó óvodapedagógusi feladatok

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán (pl. folyadék).
- A szokás-és szabályrendszer közös alakítása a gyermekekkel.
- A kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, reális, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelése.
- Önállósági törekvések támogatása.

Táplálkozási szokások:

- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában. (víztisztító berendezés).
- A gyermekélelmészre szakosodott cég által biztosított háromszori étkezés.
- Gyümölcsöt szervezése a szülők bevonásával.

Kulturált étkezési szokások biztosítása:

- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvéta használat).
- Az étkezéseknél a zsír, a cukor arányának mérséklése.
- A szülők meggyőzésével a szénsavas, túlcukrozott, serkentő szereket tartalmazó italok kiiktatása.
- Az asztalterítés technikájára esztétikumára való odafigyelés.
- Segédkezés, majd önálló munkavégzés (naposi, és önkiszolgáló munka).

Higiénés szokások:

- A toalett használat intimitásának válaszfalakkal történő biztosítása.
- Egyéni szükséglet alapján a toalettpapír használatában, a zsebkendő használatában segítségnyújtás.
- Elegendő mennyiségű toalettpapír használatára való ösztönzés.
- A fiúktól a wc deszka felhajtásának, a fiú szerepeknek megfelelő toalett használatnak elvárása.
- A wc lehúzásának igényre alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés.
- A gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges.
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerint segítségnyújtás.

Környezeti higiéné:

- Allergén anyagok kiszűrése, felületek tisztántartása, portalanítása.
- Téli időszakban a sószoza terápiás használata.

A betegségek megelőzése érdekében szabályok kialakítása:

- Köhögés, tüsszentés, orrfújás.
- A gyermek balesetvédelmi oktatása rendszeresen, illetve az alkalomnak megfelelően.
- Lázás, hányós, hasmenéses gyermek elkülönítése, gondoskodás felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- Időjárásnak megfelelő öltözködés.

Öltözködés:

- Erős napsütés illetve hideg, szeles időben – egyéni szükséglet szerint – a gyermekek bőrének krémezése.
- A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködéshez szoktatása.
- A szülők megismertetése a gyermek egészségét szolgáló ruházatnak jellemzőivel: lehetőség szerint természetes anyagból készüljön, kényelmes legyen, gumírozása ne legyen túl szoros, a cipő tartsa a gyermek bokáját.
- A ruhák összehajtásának, az öltözőszekrényben való rendben tartásának megismertetése, elvárása.

Mozgás:

- Szabad levegőn való tartózkodás.
- A mozgásfejlesztő játékok használata.
- Gyermek-mozgásos játékok szervezése.
- Séták, kirándulások szervezése.

Alvás, pihenés:

- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése, légpárásító, illóolajos mécses használata.
- Lefekvés után mesélés, majd testközeli jelenlétével simogatással, a gyermekek érzelmi biztonságának nyugalmi állapotának támogatása.
- Nyugalom, csend, és jó levegő biztosítása.
- A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata.
- Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése.
- Alvást már kevésbé igénylő gyermekek számára csendes tevékenység biztosítása.

Levegőzés:

- Délelőtt, és délutáni is sok időt töltenek a gyerekek a szabadban.
- Szabadban történő tevékenységek szervezése (élő társasjátékok, testnevelési játékok, művészeti tevékenységek).
- A gyermekek levegőzésének biztosítása minden nap - 10 fokig.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szükségleteit képes kielégíteni.
- Szükségleteit képes önállóan kielégíteni.
- Toalett használatakor a fiúk lehajtják a WC deszkát, és állva végzik a kisdolgukat.
- WC-zést követően a kislányok és kisfiúk is használják a toalettpapírt.
- Tisztálkodási eszközökre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- WC-zés és egyéb szennyező tevékenység után kezet mos, a kezét szárazra törli.
- Önállóan öltözködik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér.
- Cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik.
- Ruháját igyekszik összehajtva a helyére tenni.
- Képes önállóan eldönteni, miből mennyit tud elfogyasztani.
- Kulturáltan étkezik.
- Szívesen fogyaszt zöldségeket, gyümölcsöket, magvakat.
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.
- Nem szemetel.
- Igényévé vált a rendezettség, tisztaság, ápoltság.
- Szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

- A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.
- Erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése, az óvodapedagógusok és a dajka példaadásával és helyzetteremtésével.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.
- A figyelem ráirányítása a természeti, és emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, tiszteletére és megbecsülésére nevelés.
- a kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiség kibontakozása.

Feladatunk:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, kiegyensúlyozott, családias légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, formálása, erősítése.
- Modellértékű, befogadó attitűd, a különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára.
- A hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével.
- A gyermeki önkifejező, önérvényesítő törekvések segítése.
- A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, normarendszerének megalapozása (figyelmesség, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, tolerancia).

Erkölcsei- szociális érzelmek fejlesztésének feltételeinek megteremtése:

- Barátságos, derűs kiegyensúlyozott csoportlégkör kialakítása.
- A felnőttekhez, gyerekekhez való kötődési hajlam erősítése (gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek).
- Biztonságos normarendszer és szokásrendszer kialakítása, viselkedéskultúra kialakítása.
- Erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése (különbözőségek elfogadása, humor, figyelmesség, egymás segítése, együttérzés, fegyelmezettség, kooperáció, kitartás, nyitottság, felelősség, feladattudat, türelem) szociális érzékenység formálása. Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása.
- A nehezen szocializálható, lassan fejlődő, alacsony fejlettségi szinten álló gyermekek speciális fejlesztése, szükség esetén szakember bevonása.

Esztétikai érzelmek fejlesztésének feltételeinek megteremtése:

- A művészet szépsége iránti fogékonyság kialakítása (ének-zene, gyermektánc, verselés-mesélés, rajzolás, mintázás, műalkotások elemzése).
- A környezete szépségének felfedezése.

Intellektuális érzelmek fejlesztésének feltételeinek megteremtése:

- Konfliktushelyzetek megfelelő kezelése.
- Szabad önkifejezés biztosítása.
- Kommunikáció, metakommunikáció fejlesztése.
- Egymás iránti tolerancia fejlesztése.

Módszerek: Az óvónő viselkedése legyen modell, legyen hiteles (határozott, barátságos, szeretetteljes, őszinte óvónői magatartás). Az óvónő részéről a gyermek érzelmi elfogadása, magatartásának megértése. A gyermeket segítő, ösztönző bizalom. Az óvónőt tűrő - és konfliktusmegoldó képesség jellemezze. Az érzelmi hatások sokféleségét engedjük érvényesülni, szem előtt tartva azt, hogy a pozitív érzelmeket megerősítjük, a negatívakat visszatartjuk, fékezzük.

A gyerekek viselkedéskultúrájukat fejleszti a felnőttek jó példája, bátorítása, türelme, bizalma, szeretete. A gyerekek érzik, hogy az óvónő cselekedeteiben, szavaiban mit miért tart helyesnek, mit miért utasít el, és mit vár tőlük.

Eszközök: A sok közös együttlét, játék a hagyományok ápolása jelzik azt, hogy fontosak vagyunk egymásnak, együtt örülünk és szocializáljuk egymást. A mindennapi mesét az érzelmi intelligencia fejlődése szempontjából kiemelten fontos nevelési eszköznek tartjuk, ezért a mesehallgatás élményét minden nap biztosítjuk a gyermekek számára. Apró ajándék készítése: (óvodába érkezéskor a gyermek születésnapjára, névnapjára, Mikulásra, karácsonyra, gyermeknapra).

A beszoktatás, befogadás meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához, óvónőihez.

A beszoktatás, befogadás első három napján mindkét óvónő és dajka az egész nap folyamán aktívan jelen van a csoport életében. Bármelyik életkorban történik a beszoktatás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás elengedhetetlen.

A **családias légkör** megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását.

- A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy olyan tevékenységek közül választhassanak, amelyhez kedvet, motivációt éreznek. A tradicionális nemi szerepek határainak tágítása, a sztereotípiák merevségeinek oldása.
- A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszer megalapozását.

Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek nevelése

Célunk: Óvodánk egyik fő célja az egyéni, differenciált nevelés megvalósítása. A hátrányos helyzetű gyermekeknek ugyanolyan esélyeket biztosítani, mint a többi gyermeknek. Feltárni a fejlődés lemaradásának hátterét, és az előforduló veszélyeket.

Feladatunk: A megfelelő kapcsolatteremtés kialakítása mind a gyermekekkel, mind az érintett szülőkkel. Az érdeklődés fenntartását a helyes motiválással érheti el sikeresen a pedagógus. Ezért figyelembe kell vennie a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, valamint a sajátos nevelést igénylő gyermekek eltérő fejlődési ütemét ahhoz, hogy az esetleges potenciális tanulási zavarokat kiszűrhesse és megelőzhesse.

A nehezen szocializálható lassabban fejlődő gyermekek (érzékszervi, értelmi) hátrányos helyzetű valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelés speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakember közreműködése a nevelésben (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus)

Óvodapedagógus feladata:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése.
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése.
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése.
- Az érzelmek kifejezőképességének fejlesztése.
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése.
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése.
- Erkölcsi szokás-és szabályrendszer képességének fejlesztése.
- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és a felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre.
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátszás, együttdolgozás képességének kialakítása.
- A felnőttekkel és a gyerekekkel kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása, gyakorlása.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. Egymást is megkérlik a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.

- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.3.1. Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabálykövetítése.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, egyéni sajátosságára építve arra törekszünk, hogy játékos tevékenységeken keresztül szerezzenek tapasztalatokat a természeti és társadalmi környezetükről.

Célunk:

- A gyermekek önálló ismeretszerzésének a fejlesztése, a növekvő információ közötti eligazodás képességének kialakítása.
- A gyermekek ismereteinek rendszerezésével, ismereteinek bővítésével, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlással kreatívabbá váljanak.

Feladatunk:

- Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása és ösztönzése.
- A kisgyermek 6-7 éves korra éri el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
  - Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása.
  - A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése.
  - A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.
  - A gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

3.3.2. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a gyermekek természetes érdeklődésére, kíváncsiságára, tevékenység vágyára építve megismertetjük őket a társadalmi és a természeti környezettel.

Lehetőséget nyújtunk tapasztalatszerzésre, melyben megfigyelési, emlékezeti, és gondolkodási képességüket fejlesztjük.

Kognitív tevékenység alapozza meg a közvetlen tapasztalatszerzést és az ezzel kapcsolatos ismereteiket.

Célunk: Az ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása a gyermek tanulásában, egyéni fejlődési ütemének megfelelően. A tanulási tevékenység esetén azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyenek részt a folyamatban a gyerekek.

- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerelése, célirányos bővítése.
- Kognitív képességek fejlesztése:
  - egyre pontosabb, valóságghú észlelés,
  - figyelem, összpontosításra való képesség,
  - valóságghoz közelítő képzeleti működés,
  - reprodukív emlékezet,
  - problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
  - az alakuló fogalmi gondolkodás.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A beszéd, hallás és szövegértés fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása az információ eljuttatásának segítése a másikkhoz verbális és nonverbális eszköztár kialakításával.

Feladatunk a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése. Az értelmi képességek /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ és a kreativitás fejlesztése.

- Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat.
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása.
- A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely a későbbiekben élményként előhívható.
- A természet és a társadalmi környezet jelzéseinek nonverbális közléseinek megismertetése.
- A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére építés.
- Az egyéni érdeklődési kör figyelembe vétele.
- Figyelem- összpontosításra motiválás.
- A pszichikus képesség struktúrák fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítése a gyakorlatban.
- A gyermeki kérdések megválaszolása.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- A gyermekek szókincsének bővítése.
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása, játékban.
- A társ verbális és nonverbális reakció megértésének segítése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető tiszta beszéddel mintaadás.
- A hazájukat elhagyni készszerülő családok gyermekeinek egyéni fejlesztése, a magyar nyelv megismertetése terén.
- Szakmai kapcsolattartás a logopédussal, fejlesztő pedagógussal.

Az óvodapedagógus fejlesztő feladatai

Ha azt tapasztalja, hogy egy gyermek bizonyos funkciójában (funkcióiban) lemaradt, vagy tartósan stagnál (ez nyomon követhető fejlettségmérő lapon) abban az esetben vissza kell térnie a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, amelybe még biztonságosan mozog (vagyis a mozgáshoz, a cselekvéshez) és fokozatosan terhelve nehezítve a feladatokat kell őt eljuttatni a következő szintre. Időt és lehetőséget kell biztosítani az egyik területen hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen történő elmélyítésére korrigálására.

A korrigálható lemaradások nagyrészt megelőzhetőek azzal, hogy azok természetes módon fejlesszék a gyermek képességeit (pl. mozgásos játzóeszközök, logikai játékok).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
- A keresztsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Figyelme korához képest tartós.
- Gondolkodására a probléma megoldására való törekvés, és a kreativitás jellemző.
- Helyesen, tisztán, érhetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.
- Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.
- A közölt információt megérti.
- A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja.
- Bátran kérdez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Élményeit és gondolatait el tudja mondani.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képes magát megértetni.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítése 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 6.§ (2) b) pontja előírása szerint.

4. Az ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

A köznevelési alkalmazottak, óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az óvodához a fenntartóhoz a kollégákhoz, szakmához, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket az értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.

- Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.
- Óvodapedagógusaink nyitottak az önművelésre, a továbbképzésekre, és az így megszerzett ismereteket hatékonyan építik be a mindennapi nevelőmunkába.
- Munkatársaink személyiségvonásainak legfontosabb jellemzői: elfogadás, hitelesség, tapintat és az empátia.
- Pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat a helyi óvodai programunknak megfelelően egyeztetik.
- (Munkájukhoz szükséges legalább napi 2 óra átfedési idő, különösen a mikro-csoportos és párhuzamos tevékenységek megszervezéséhez, valamint a séták, kirándulások a környező világ megismeréséhez.)
- A pedagógiai munkában a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megteremtéséhez bevonjuk a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkákat is.

Elvárásaink az óvodapedagógusok felé:

- segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd,
- vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége,
- jó empátiás készség,
- gyermek- és családcentrikusság,
- környezettudatos szemlélet,
- csapatjátékos,
- mindennapi mozgás fontosság létkörének megteremtése.

Beosztás	Létszám
Igazgató	1 fő
Óvodapedagógus	csoportban 3 fő, 2 óra átfedési idővel
Dajka	2 fő csoportban
Logopédus	1 fő (megbízással)
fejlesztő pedagógus (szükség esetén)	1 fő (megbízással)
Óvodapszichológus (szükség esetén)	1 fő (megbízással)
Gyógytestnevelés (szükség esetén)	1 fő (megbízással)

Az igazgató felelős az intézményben folyó pedagógiai, tanügy igazgatási és minőségirányítási feladatokért. Menedzseli az óvodát. Biztosítja a működéshez szükséges feltételeket a fenntartó jóváhagyásával.

A dajka éppen úgy, mint az óvónő, magatartásával, beszédével hat a gyermekekre. Fontosnak tartjuk, hogy a nevelési folyamatban állandóan tájékoztatva legyen a nevelési módszerekről, elképzelésekről, ismerje a fejlesztési célokat. Ezáltal a gyermekeket ért nevelő hatások erősödnek, összehangolt munkavégzést eredményeznek.

A logopédus feladata: elsősorban a gyermekek beszédének szűrése a beszédfejlődés akadályoztatása szempontjából, ezek kezelése, másodsor középső csoport év végén, de legkésőbb nagycsoport elején diszlexia-prevenációs vizsgálat végzése minden egyes gyermeknél, szükség esetén annak szakszerű terápiája.

A gyógytestnevelés segíti a gyermekek és a pedagógusok munkáját, folyamatosan tartja a szülőkkel a kapcsolatot.

Fejlesztőpedagógusunk feladata: a gyermekek szűrése, terápiája, fejlesztése egyéni foglalkozás keretében, csoporton belül és kívül.

4.1.1. Pedagógus etikai kódex

A pedagógus szakma megbecsülése és védelme megköveteli, hogy óvodánk dolgozói magasrendű erkölcsi normák alapján dolgozzanak és éljenek.

Az Etikai Kódex összeállításánál figyelembe vettük az érvényben levő törvényeket, rendelkezéseket, állásfoglalásokat, mint: az Emberi Jogokról Szóló Egyezmény, az új pedagógus életpályáról szóló törvény, Köznevelési törvény, a Közalkalmazottak Jogállásáról Szóló Törvény, a Gyerekek Jogairól Szóló Nemzetközi Egyezmény, Diákjogi Charta.

Az Etikai Kódex azokat az elveket és magatartási szabályokat tartalmazza, amelyek betartását az óvoda köznevelési alkalmazottaktól elvár, és törvénnyel nem szabályozott. E kódex alapul szolgálhat a vitás etikai kérdések eldöntésében.

Alapelvek

- **A pedagógus személyiségével, szakmai felkészültségével összefüggő etikai követelmények.**
- ✓ A pedagógus egész személyiségével nevel, követendő pozitív erkölcsi mintául szolgál.
- ✓ Nyíltan vallja világnézetét, s tiszteletben tartja mások világnézeti elkötelezettségét.
- ✓ Szakmai elhivatottsága, felkészültsége, kulturáltsága, munkamorálja példaértékű. Kellő önismerettel, önbecsüléssel, önkritikával rendelkezik. Igényli az emberi és szakmai megújulást. Munkájára a humanitás a demokratikus gondolkodásmód jellemző.
- ✓ Magatartásában és megjelenésében példamutató. Az emberi kapcsolatokban segítőkész, kiegyensúlyozott és mértékletes.
- ✓ Sem kollégáit, sem a rábízott gyerekeket, sem a szülőket nem illetheti megbélyegző kijelentésekkel.
- ✓ Káros szenvedélyektől, megbotránkoztató, közízlést sértő magatartástól mentes életet él.
- ✓ A televízió, a rádió és az írott sajtó képviselőinek, valamint külső szervezetek adott mindennemű felvilágosítás nyilatkozatnak minősül.
- ✓ Internetes portálokon, közösségi oldalakon nem nyilatkozhatnak az intézmény dolgozói az óvodát érintő kérdésekről. Egyéb témákban minden nyilvános oldalon kötelező a

kulturált, etikai normákat szem előtt tartó szóbeli, írásbeli és képi megnyilvánulás, amely az óvoda hitelét nem rontja.

- **Munkahelyi kapcsolatok etikai normái**

- ✓ A nevelőtestület, és az óvoda alkalmazottjai kölcsönösen megbecsülik és tisztelik egymást, hatékony munkakapcsolat kialakítására törekednek. Egymásról szülők és gyerekek előtt elmarasztaló véleményt nem nyilvánítanak. A felmerült konfliktusokat kulturáltan, megértéssel, az okok megszüntetésével próbálják megoldani.
- ✓ A pedagógus, valamint az óvoda alkalmazottjai semmilyen formában sem élnek vissza kollégáik, a gondjaikra bízott gyerekek, s azok hozzátartozói bizalmával.
- ✓ Munkája szabad szellemi tevékenység, a társadalom által meghatározott célokhoz szabadon választhatja meg a módszereket. A pedagógus toleráns más pedagógiai irányzatokkal szemben, s tiszteletben tartja a sajátjától eltérő eredményes módszereket.

- **Pedagógus – gyerek kapcsolat etikai normái**

- ✓ Megfelelő környezet, légkör biztosításával elősegíti, hogy a gyermekek tudják vállalni önmagukat. Megmutathassák tényleges tudásukat, képességeiket maximálisan továbbfejlesszék.
- ✓ A pedagógus viselkedését, tetteit, szavait a gyermekekért érzett felelősség hatja át.
- ✓ Gondoskodik arról, hogy a gondjaira bízott gyerekeket semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje / képesség, vagyon, rang, vallás, bőrszín /. Tiszteletben tartja a gyermekek és azok szüleinek világnézetét
- ✓ Saját intézményének neveltjeit magán úton, külön díjazásért nem taníthatja.

- **A pedagógus – szülő kapcsolat etikai normái**

- ✓ Az intézményes nevelés – oktatás kiszolgáltatott helyzetbe hozza a gyerekeket és a szülőket, ezzel a helyzettel soha nem élhet vissza! Munkája során partnernek kell tekintenie a gyermekeket és azok szüleit. Nevelési tanácsaival segíti a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.
- ✓ Eredményes munkát csak a családdal összhangban érhet el, ezért segíti a családokat hasznosítható, pontos információkkal, emberbaráti szeretettel.
- ✓ Nevelő – oktató munkája nyilvános, nem titkolhatja el sem az eredményeket, sem a kudarccokat, hibákat.
- ✓ Semmiféle előnyszerzésre nem használhatja fel a szülőkkel gyerekeik által létrejött kapcsolatot!

- **A titoktartás etikai normái**

- ✓ A pedagógusoknak és az alkalmazottaknak titoktartási kötelezettségük van, mindazon információkra vonatkozóan, amelyek a gyermekekkel és azok hozzátartozóival kapcsolatosak, ezen információk csak a gyermek érdekében tevékenykedő személynek vagy intézménynek adhatók át, megfelelő körütekintés és felelős döntés mellett.
- ✓ Az óvoda belsőéletével kapcsolatos belső információk szolgálati titkot képeznek.

4.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda külső, belső berendezése megfelel a gyermekek testméreteinek, szolgálja biztonságukat, kényelmüket, biztosítja egészségük megőrzését, lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését.

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, melyek megfelelnek a kötelező minimális eszköz – és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak.

Az óvodai alapeszközöket kiegészítve a program eredményességét, hatását erősítik a következő speciális eszközök:

- *Egész alakot láttató tükör:* a testséma fejlesztés fontos és hasznos kelléke, sok játéklehetőséget hordoz magában. Segítségével a gyermek képet alakíthat ki önmagáról, testéről, fejlődik „én” tudata.
- *Fejlesztő játékok:* A játékeszközök vásárlásánál fontos az óvodapedagógus tudatos odafigyelése arra, hogy melyik játék milyen részképességet fejleszt használatakor.
- *Mozgást fejlesztő tornaszerek, napi játékos használatra:* A testnevelés-foglalkozásokon felhasznált eszközök közül néhányat célszerű a csoportszobában is felhasználni. Ezzel a gyermekek játékidőben is gyakorolhatják a mozgásfejlesztő feladatokat, illetve újabb játékokat is kitalálhatnak.
- *Hagyományos óvodai játékok, eszközök, berendezési tárgyak:* A meglévő eszközök tudatosabb használata a program szellemében. Újak vásárlásánál is ezeket a szempontokat érdemes előtérbe helyezni.
- *Szakkönyvek, folyóiratok:* Az újabb pszichológiai, pedagógiai, módszertani kutatások folyamatos figyelemmel kísérése elengedhetetlen a program korszerűsítése érdekében.

Óvodánknak biztosítania kell a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak és a szülők fogadására is legyen lehetőség.

Az épület az előírásoknak megfelel, két csoportszoba, hozzá tartozó mosdó helyiséggel. A csoportszoba bútorai a gyermeke méretéhez igazodnak. Az eszközöket a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve biztonságos helyre készítjük, hogy szabadon hozzáférhető legyen.

Egyéb helyiségek: tálaló konyha, felnőtt öltöző, mosdó, könyvtár, logopédia – fejlesztő szoba.

Az udvar kialakításánál fontos szempont, hogy a gyermekek testméretüknek megfelelő eszközöket használva tevékenykedhessenek.

Lehetőség van labdajátékok játszására, futkározásra, biciklizésre, mászókézásra, homokozásra. Eszköztárunk bővítése folyamatos feladatunk a lehetőségeink maximális kihasználásával.

Eszközeink alkalmasak az egyéb okból lemaradt gyermekek és a tehetséges gyermekek differenciált fejlesztésére.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodáinkban a nevelőtestület által jóváhagyott a fenntartó célkitűzése alapján kidolgozott pedagógiai program alapján történik. A gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Szempontok:

- Az óvoda alapidokumentumaival harmonizálás.
- Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe vevő tervezés.
- A helyi szokások és a gyermekek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és hetirendben.
- A gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.
- Rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap.
- Megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülők tájékoztatása.

A napirend és hetirend tervezésénél, szervezésénél biztosítjuk a feltételeket, megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységekhez.

4.3.1. Napirend

A napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos szerepe van a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításának, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

JAVASLAT AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJÉRE

Időtartam *	Tevékenység
8.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességei-hez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése ○ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)

	<ul style="list-style-type: none"> • Pihenés
15.00-16.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

* Az Alapító Okiratban meghatározott óvodai nyitva tartás figyelembevételével!

4.3.2. Hetirend

Az óvodai tevékenységek szervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítania, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.

A mozgásfejlesztésnél a nevelő hatást használjuk ki. A gyermekeket fegyelemre fontosságára neveljük, mely során az összpontosításuk fejlődik, pontosakká, céltudatosakká válhatnak!

Ez a tevékenységi forma megkívánja az óvodapedagógustól, hogy pedagógiai ismereteit folyamatosan bővítse, ismerje a gyermekek egyéni szükségletét aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni. Tehát tudatosságot, nagyfokú szervezési készséget, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel.

A tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztés szervezett formában. Ennek indokai:

A mozgás baleseti forrás lehet, ezért az óvodapedagógustól fokozott figyelmet igényel, ami párhuzamos tevékenységként nem megoldható.

A TEVÉKENYSÉGEK JAVASOLT SZERVEZETI FORMÁI

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

4.3.3. Csoportszervezés

Az óvoda teljes nyitva-tartásának idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

4.3.4. Óvodai dokumentumok

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, valamint az óvodapedagógusok által készített feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

Az intézmény 2024 szeptembertől az oviKRÉTA rendszerben vezeti a dokumentumait.

Dokumentumok:

- a felvételi előjegyzési napló,
- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- az óvodai törzskönyv,
- egyéni fejlesztési napló,

Csoportnapló

Pedagógiai programunkhoz alkalmazkodva készítettük el csoportnaplóinkat, amelyre sajátos arculat mellett jellemző a kötelező dokumentumok jelenléte.

Tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait,
- ezen belül megadva a három év alatti, a három, négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves
- gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak, akik a nevelési évben tankötelessé válnak
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,

Nevelési éven belüli időszakonként

- a nevelési feladatokat,
- a szervezési feladatokat,
- a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat a következő bontásban: vers és mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ megismerése,
- az értékeléseket,
- a hivatalos látogatásokat, a látogatás célját, időpontját,
- a látogató nevét és beosztását,
- a gyermekek egyéni lapjait.

Egyéni fejlődési napló, mérőlapok

A mindenkori törvényi előírásoknak megfelelően készítjük el. Helyi programunkhoz készítettük el a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációt, a „Egyéni fejlődési napló”-t, amelynek tartalma:

- anamnézis
- a gyermek fejlődésének mutatói (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda
- pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt, amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- mérőlapokat, gyerekek jellemzését, fejlődést szolgáló fejlesztési terveket
- a szülő tájékoztatását,
- gyerekek éves rajzait

Felvételi mulasztási napló

- a gyermek napló sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, (nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát), lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
- a felvétel időpontját,
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- a szülők napközbeni telefonszámát,
- a megjegyzés rovatot tartalmazza: a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében, a megjegyzés rovatban feltüntetjük a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermeket akkor kell a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

4.4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítse az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

- Az óvodákban az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:
  - kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás,
  - a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
  - a fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,

- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- szülői értekezletek szervezése,
- szülői közösség, óvodaszék működésének segítése,
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- közös kulturális programok szervezése,
- kirándulás,
- az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.
- Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:
  - a bölcsődével,
  - a családi napközivel,
  - a szociális intézményekkel.
- Kapcsolat az óvodai élet során:
  - az intézmény fenntartójával,
  - a társintézményekkel,
  - a Gyermekjóléti Szolgálattal,
  - a Családsegítő Központtal,
  - a gyermekvédelmi ügyintézővel,
  - a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
  - a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
  - a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
  - az egészségügyi szervezetekkel,
  - a gyermekotthonokkal,
  - a közművelődési intézményekkel
  - a nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.
- Kapcsolat az óvodai élet után:
  - az iskolákkal,
  - a nevelőotthonokkal.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Fő tevékenységi formák

1. Játék;
2. Verselés, mesélés
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
4. Mozgás
5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
6. A külső világ tevékeny megismerése
7. Matematikai tartalmú tapasztalatok
8. Munka jellegű tevékenységek
9. Tevékenységben megvalósuló tanulás

5.1. Játék

A játék: a kisgyermekkor legfontosabb, és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A gyermek egész napját a játéktevékenység szövi át és határozza meg. Ebben zajlik le tapasztalatai, élményei feldolgozása, és ehhez tér vissza valamennyi tevékenységéből és így válik a játék kiemelt jelentőségű, kreativitását fejlesztő, erősítő és élményt adó tevékenységgé.

Célunk:

- A játék legyen a tapasztalatszerzés, a tanulás fontos színtere is.
- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon szabad mozgáskedvük.
- A tevékenységen keresztül a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciájának fejlesztése.
- Érzelmi, akarati tulajdonságainak alakítása.
- Szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása

Feladatunk:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása.
- Játékhely biztosítása.
- Játékidő biztosítása.
- Játékeszközök biztosítása.
- Olyan élmények nyújtása, ami maradandóan pozitív hatással bír és a játékon keresztül segíti a tanulást, megalapozza a magasabb szintű intézménybe való átlépést.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

- *Gyakorlójáték:* fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintás észlelése, verbális készsége.
- *Szimbolikus szerepjáték:* alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarati tulajdonságai, kognitív képességei.
- *Konstruáló játék:* alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak- és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.
- *Szabályjáték:* fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságai, szocializációs készsége.

A gyermek a játékában vérmérsékletének, aktuális idegéletteni, érzelmi állapotának megfelelően választ tevékenységi formát, közeledik a játékok végtelen tárházának valamelyik, számára kedves eleméhez.

A gyermek idegrendszere pontosan szabályozza, hogy miből mit, mennyit, újat – e vagy a biztonságot nyújtó ismeretet preferálja az adott pillanatban.

Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének. Ezért napirendünkben a folyamatosságot, rugalmasságot szem előtt tartva a párhuzamosan végezhető tevékenységekre

helyezzük a hangsúlyt, melynek jelentőségét a játékra fordított viszonylag hosszú, egybefüggő idő adja.

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvodapedagógus által kezdeményezett játék. Eltérés az óvodapedagógus szerepében található.

Szabad játék: Amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot a

- játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában,
- társak megválasztásában,
- gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában és kialakításában.

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvodapedagógus hagyjon elengedő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

Kezdeményezett játék: Amikor az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet. Ennek a külső készítésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

- A gyermeknek itt is lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, ezért tartsuk tiszteletben választását – jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel!
- Alkotói pedagógiai légkörben biztosítsuk az önállóságot és önmegvalósítást számára.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát.

Játékhoz szükséges eszközök biztosítása:

Gyakorló játék eszközei:

- fakockák, különböző méretű mértani testek
- különböző nagyságú dobozok
- nagyméretű járművek (autó, vonat, busz) stb.
- kosárban természetes anyagok – különböző méretű - vastagságú faágak, termékek,
- csutka, kukoricaszár, termékek évszakokhoz kapcsolódóan
- magvak, edények, kancsók
- kalapács, fadarabok, lécek
- kosárban: anyagok, anyagféleségek (bársony, szőrme, selyem stb.)
- nagylyukú, nagyméretű gyöngyök-, gombok-, fűzőszálak

Konstruáló játék eszközei:

- Wesco dobozok
- Duplo, Lego, fémépítők
- Faépítők, fahasábok
- Makett elemek – téri összerakó (pl.: vár)
- Terepasztal

- Deszkalapok, hengerek, farostlemez tábla
- Szerelő láda: kalapács, harapófogó, csavarhúzó, csiszolópapír,
- Szét és összeszerelhető tárgyak, kiségek
- Kiegészítő anyagkellékek, azok elkészítéshez

Szimbolikus – szerepjáték eszközei:

- Baba, nagyméretű maci, kisméretű plüssállatkák
- Babaruhák – aktuálisan, évszakokhoz kapcsolódóan
- Bölcső, mózeskosár (hordozó), babakocsi
- Kosarak, táskák, kötény, kalapok beöltözős ruhák, textíliák: terítő, kendő, hátizsák
- Bababútor, asztal, szék, babaágy
- Babaszobai edények: fazék, fedő, fakanál, tepsi, tányér, bögre, evőeszközök 1-2 tál, csésze
- Vasalódeszka, vasaló, szárító, csipesz
- Tükör
- Fodrász szekrény vagy polc
- Fodrász kellékek, vállkendő
- Orvosi ágy, orvosi táska és kellékei, esetleg orvosi kisszekrény
- Autók, kormánykerék
- Buszos, sapka, táska, sisak, korona
- Távcső
- Plédek, nagyméretű textíliák

Szabályjáték eszközei:

- Társasjátékok, dobókocka
- Kártyák
- Versengő játékok, mozgáseszközei
- Térbeli társasjátékok

A játék támogatásából adódó óvodapedagógusi feladatok

Feltételek biztosítása:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, és folyamatos fenntartása.
- Inger gazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása.
- A játékok gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése. Ez legyen áttekinthető, a játékfajta lineáris fejlődési sora – függetlenül a korcsoporttól – legyen megtalálható, az alapjáték és tartozékai kerüljenek egy helyre, ügyeljen a játékok optimális mennyiségére és a játékok cseréjére.
- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézi munka, bábozás, dramatizálás eszközeinek elhelyezése olya módon, hogy a gyermekek bármikor szabadon választhassák.
- Különböző tapasztalatszerzésre szolgáló egyéb anyagok biztonságos elhelyezése, például homok-asztal, víz-asztal, a játékkal kapcsolatos szabály alakítása.
- A játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékigényüknek megfelelően maguk is szabadon átrendezhessék.

- A csoportszobában is használható mozgásos játék biztosítása (pl. Henger bújáshoz, füles labda).
- Sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, mely élményforrás lehet a gyermek számára.
- A gyermekek ismeretében élményként előhívó tárgyakról való gondoskodás.
- A szülők szemléletformálása: ötletadás játékvásárláshoz.

A játék támogatása:

- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása.
- Reflektív személetű jelenlét a játékban: a gyermekjáték fejlődésének nyomon követése – differenciált reagálás, egyéni bánásmód megvalósulása.
- A gyermeki fejlődés folyamatosságának, illetve megtorpanásának észrevétele.
- Az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása.
- Az új játék használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel való együtt játszás során.
- A gyermek aktuális fejlődési szintjéhez igazított képesség-struktúrák adekvát támogatása.
- A kreatív önkifejezés fejlődésének segítése.
- Modellértékű viselkedés, kongruens kommunikáció, úgy beszél és cselekszik, ahogy a gyermekektől is elvárja.
- A gyermekek kérdéseire való odafigyelés, egyéni fejlettségükhöz igazodó válaszadás.
- Csak szükség esetén történő beavatkozás, a játéktevékenység zavarása nélkül.
- Ha a szituáció úgy kívánja, a gyermekek igénylik, maga is játszótársként vesz részt a játékban.
- A játék fenntarthatósága érdekét szolgáló szabályrendszer a gyermekekkel együtt történő kialakítása.
- Az egészséges versenyszellem megalapozása.
- A gyermekek közti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek kitartóan több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Változatos szerepekben vesznek részt a játékokban.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szimbolikus - szerepjáték.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására
- Viselkedésükben megjelennek a társas együttélés alapvető erkölcsi normái.
- Interakciójuk gazdag, kulturált, érthető.

5.2. Művészeti nevelés

5.2.1. Verselés, mesélés, dramatikus játék

Célunk:

- A gyermekek érzelmi-értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.

Feladatunk:

- Folyamatos játék mellett alapozni, erősíteni a mindennapi verssel, mesével, bábozással a gyermek egyéniségét, belső képteremtését.
- Az irodalmi anyagok gyűjtése, során elsősorban a magyar népmese és a magyar írók műveiből, de más népek, nemzetek, életkornak megfelelő műveiből is válogatunk.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyerekek eljátsszák, elmondják, bábozzák kedvelt meséiket, vagy az általuk kitalált történeteiket.
- Értékes irodalmi anyag összeállítása az életkori sajátosságok figyelembevételével. A nevelőtestület által meghatározott „mi óvodánk meséi, versei, mondókái” beemelésével.

Javasolt tartalom:

3-4 évesek	Mondókák, mondókamesék, formulamesék, állatmesék, történetek, rövidke versek; ismerkedés a képes-mesés könyvekkel
4-5 évesek	Mondóka, hangutánzó mese, párbeszédes mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, történetek, versek
5-6-7 évesek	kiszámlók, szólások, közmondások, találós kérdések, felelgetők, versek, állatmesék, tréfás mesék, tündérmesék, folytatásos mesék,

A mindennapi versek, mesélés biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

- A csoportszoba legmeghitebb területét alakítjuk ki, ahol lehet a gyermekek számára mese párnákat biztosítani. Nyitott, a gyermekek magasságához igazodó polcrendszeren található meg a csoport verses és mesés könyvei.
- A napi verselésnek, mesélésnek esztétikus helye.
- A versek, dramatikus történetek megjelenítéséhez különböző kellékeket használhatnak (kendők, kötények, szoknyák, ruhák, állatos fejdíszek), bábok (újbab, kesztyűbab, botbáb, fakanálbáb, zacskóbáb, bábparaván).
- A csoport életének jelentősebb eseményeiről, egy-egy mesejáték elbeszélés megjelenítéséről, egyéb tevékenységekről, fényképezőgéppel, vagy kamerával készítenek felvételt az óvónők.
- Könyvek, kellékek, bábok:

- 3-4 évesek: 8-10 db leporelló (folyamatos csere biztosított), 3-4 db nagyalakú képeskönyv (növényekről, állatokról, az élet dolgairól), 3-4 db verses mesekönyvek, 3-4 db nagyalakú verses, mondókás könyv.
- 4-5 évesek: 10-12 db mesekönyv, természetkönyv, ismeretterjesztő képeskönyv (aktualizálás, folyamatos csere), jelmezek (különböző színű palást, korona, fátyol, hosszú szoknya, vállkendő, fejkendő, állatos fejdíszek), kiegészítők (botok, kosarak, zsák, tarisznya, nagyméretű textilek).
- 5-6-7 évesek: 3-4 db verses könyv, 8-10 db képes könyv, népmesék, 2-3 db folytatásos elbeszélő mesekönyv, 10-12 db tudományos gyermekkönyv, 2-3 db szólások, közmondások, találós kérdések gyűjteménye, óvodás újságok, saját verses füzet és saját mesekönyvek. Jelmezes kosárban egy-egy mesedramatizáláshoz használható mesejelmez, kiegészítők, díszletek, textilek. Folyamatosan cserélt bábkészlet, egy-egy vers, mese eljátszására alkalmas bábok, hátterek kellékei (terménybábok, marionett bábok, árnyjátékhoz lepedő, lámpa, báb, bábparaván, makettek).

Óvodapedagógus feladata

- A mindennapi mesélés, verselés, mondóka biztosításkor ügyeljenek a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére.
- Használjon ki minden lehetőséget, kínálkozó alkalmat a verselésre, mesélésre.
- Alapos felkészültség szükséges ahhoz, hogy a mese, vers történéseit alkotó módon előadjuk.
- Változatos irodalmi élmények közvetítésének feltételeit megteremtése.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag igényes kiválasztása.
- Elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből.
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges „szertartás” kialakítása. Mesekuckó kialakítása.
- Az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére. Szívesen dramatizáljon, babozzon. Kiegészítő és bábeszközöket barkácsoljanak.
- A gyermekek mese- versalkotásra ösztönzi.
- Képeskönyvek elérhető magasságban legyenek..

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére :

- Örömmel várja a mesélést.
- Mesekezdeményezésen szívesen vesz részt.
- Képes kitartóan figyelni.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni.
- Képes a folytatásos mese szálait, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézeget képeskönyvet.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.

- Szívesen mond verset. Szereti a mondókákat.
- Képes történeteket elmondani.
- Képes meséket, történeteket alkotni.
- Elkezdett történetet fantáziája segítségével folytatni tudja.
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait.

5.2.2. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célunk:

- A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezésére nevelése.
- Gazdagítani tér-, forma-, szín képzeleteiket, igényességük alakításával, elmélyítésével megalapozni esztétikai érzékenységüket, ízlésüket.

Feladatunk:

- A gyermekek zavartalan, változatos tevékenységéhez a feltételek (hely, idő, eszköz, élmény) biztosítása.
- A gyermekek alkotótevékenységének, annak tartalmának, minőségének fejlesztése.
- Egyéni képességeik fejlesztése a fokozatosság elvének betartásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A helyes eszközhasználat megtanítása, a felhasználásra kerülő anyagok tulajdonságainak megismerése.
- Többféle technikai megoldás, változatosság biztosítása.

Módszer: Figyelmesség, segítőkészség, önzetlenség az ábrázolási eszközök megosztásban. Értékek felfedezése a társak munkáiban. Aktív közreműködés a környezet szépítésében. Vizuális tapasztalatok előhívása alkotás közben.

A mindennapi rajzolás, festés, mintázás, kézi munka biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

A csoportszoba nyugodtabb részében rajz sarok áll a gyermekek rendelkezésére, ahol a gyermekek zavartalanul alkothatnak különböző rajzeszközökkel.

Nyitott polcrendszer az eszközök tárolására, rajzgyűjtő dossziék minden gyerek számára (jel, név nyomtatott betűvel). Polc, faliújság a gyermekek alkotásainak elhelyezésére.

- A rajzeszközök célszerű esztétikus tárolókban, technikánként elrendezetten áll a gyermekek rendelkezésére.
- A kézimunkához biztosítottak a különböző színű és minőségű papírféleségek (celofán, zsírpapír, alufólia, szalvéta, krepp papír, hullámpapír, csomagoló papír), ollók, ragasztók, fonalak stb.
- Különböző anyagmennyiség. Különböző színű és vastagságú fonalak, 2-3 db, körmöcske, 4-5 db szövőszék.
- Fonott kosárban évszakhoz kapcsolódó termékekkel, apró kavicsokkal, különböző méretű vastagságú ágak, magvak.

- Asztal épségét védő viaszosvászon. Bal kezes eszközök szükség szerint.

Tevékenységhez szükséges eszközök:

- 3-4 évesek: gyurma (folyamatos pótlással) só- liszt gyurma, agyag. Festéshez: 6 alapszínű tempera, festőszivacs, vastag ecset, korongecset, pemzli, lapos ecset. Rajzoláshoz: marokkréta, csomagoló papír, nagyméretű papírok. Fűzéshez: nagyméretű gombok, nagylyukú gyöngyök. Ragasztáshoz: ragasztó.
- 4-5 évesek: gyurma (folyamatos pótlással) só- liszt gyurma, agyag, natúr és színes gyurma. Festéshez: 6 alapszínű vízfesték, többszínű tempera, 10-es, 8-as ecsetek. Rajzoláshoz: 12 színű zsírkréta, vastag ceruza, A/3-as vagy A/4-es különböző színű rajzlapok, papírok, textíliák. Fűzéshez: különböző méretű gombok, gyöngyök. Ragasztáshoz: ragasztó. Barkácsoláshoz: hurkapálcika, fogvájó.
- 5-6-7 évesek: gyurma (folyamatos pótlással) só- liszt gyurma, agyag, natúr és színes gyurma. Gipszöntéshez: öntöző formák. Festéshez: a színekészlet bővül (12 vagy 24 színű)- vízfesték, tempera, 6-os, 3-as ecsetek. Rajzoláshoz: színekészlet bővül zsírkréta, pasztellkréta, vékony ceruza 3 oldalú filctoll, grafit ceruza, A/3-as vagy A/4-es különböző színű rajzlapok, papírok, hajtogatás papírok textíliák. Fűzéshez: különböző méretű gombok, dekorgyöngyök. Ragasztáshoz: ragasztó, tapétaragasztó, speciális ragasztók. Barkácsoláshoz: hurkapálcika, fogvájó, bőrhulladék, lyukasztók, kivágó formák, különböző ollók. Üvegfestés kellékei. Tojásfestéshez: írórka, viasz.

Óvodapedagógus feladata:

- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja.
- Párhuzamosan végezhető tevékenységként lehetőséget ad a szabad alkotásra.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat: hosszú ujjú ruha feltűrése, védőköpeny használata, kézmosás, védő asztalterítő...
- A higiénias szokások betartását figyelemmel kíséri.
- A 3-4 évesekkel megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, a mintázás alapszabályait, nyomda, tépést, ragasztást.
- A 4-5 éves gyermekek körében formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfűzés alapjait.
- Az 5-6 éves gyermekeknél a képalkotás különböző, változatos technikákkal történő készítését erősíti (pl. festés, Mozaik, kollázs, nyomatok) és megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást.
- Az óvodapedagógus bemutatja a gyermekeknek az életkoruknak és egyéni érdeklődési körüknek megfelelő műalkotásokat, a Budapestre jellemző épületeket, hidakat.
- A gyermekeket rácsodálkoztatja a szépre, esztétikusra.
- A gyermekek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja.
- Ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára.
- Az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival, egy-egy inspiráló eszközzel segíti.
- Az 5-6 éves gyermekeknek saját eszközt és saját gyűjtődossziét biztosít.

- A váratlan eseményeken alapuló ábrázolási kedvet rugalmasan kezeli.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra.
- Támogatja a gyermekek kezdeményezését csoportos alkotásra.
- Balkezes gyermeket nem erőltet jobb kézzel való munkálkodásra.
- Az ábrázolás során különösen figyel a diszgráfia tüneteire, észleléskor jelzéssel él a pszichológus felé.
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén 3 oldalú ceruzafogót ad a gyermekeknek.
- Mintázáshoz többféle anyagot is használ (vizes homok, gyurma, agyag, gipsz).
- A mintázási kedvet különböző természetes anyagokkal, kiegészítőkkel növeli (termések, magvak, fűszerek, szárított és préselt növények).
- A csoportszoba, öltöző, mosdó és folyosó esztétikumának alakítása és fenntartása során formálja a gyermekek ízlését, környezettudatos szemléletét.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Ismeri a hat alapszint, azt bátran használja.
- Megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, intermodalitása korának megfelelő.
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.
- Alkotás közben ügyel környezete és saját maga, munkája tisztaságára.
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.
- Térlátása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni.
- Ismer 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat
- Vonalvezetése balról jobbra halad.

5.2.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk:

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyerekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága.
- Jussanak minél több olyan élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Feladatunk:

- A gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának megalapozása, melyek örömet nyújtanak a gyermekeknek, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- A közös éneklés, játék, tánc segítségével együttes élmények teremtése.
- A zenei anyagok igényes válogatása - elsősorban a magyar népi gyermekdalok, ölbeli játékok, népi mondókák, énekes játékok, kortárs művészeti alkotások közül.

A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget. A zenei képességfejlesztési anyag feldolgozása a népi gyermekdalok, valamint Forrai Katalin: Ének az óvodában és Gryllus Vilmos dalos füzete alapján történik. Fontos a zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan, hogy gyermekeink örömmel, érzelmi gazdagsággal, felszabadultan énekeljenek.

A tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok megismerésére is.

A mindennapi éneklés, énekes játék, gyermektánc biztosításához kapcsolódó feltételrendszer:

Nyitott polcon, a gyermekek részére elérhető magasságban legyenek a hangszerek.

-A zene sarokban ütős és ritmus eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére:

- 3 dob,
- 3 cintányér,
- 2 triangulum.
- a csoport létszámához igazodó ritmusbot,
- 2 db különböző csörgő,
- saját készítésű hang-és ritmuskeltő eszközök,
- saját gyűjtésű termékek, kövek,

-Megtalálható a dallamjátzó hangszerek: furulya, xilofon, metallofon. Ezeken az óvónéni segítségével, irányításával zenélnék a gyerekek.

-A zene sarokban található a dalos játékokhoz szükséges kellékek, mindig a hét témájához kapcsolódóan. Népi játékok kellékei: 1 bő szoknya, 1 vesszőkosár, 1-2 kalap, 2 kendő, 1 kötény, 1 bot, táncos zsebkendők,

-Audiovizuális eszközök a polcon: CD lejátszó, magnó CD-k, hangkazetták,

-Hangvilla, zenei szakkönyvek, zenei gyűjtemények.

Óvodapedagógus feladata

Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.

3-4 évesek	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok hangterjedelme ne lépje túl a tiszta kvint távolságot, lehetőleg egyszerű negyed és páros nyolcad ritmusok váltakozásával. • A játékok elsősorban kétszemélyes (óvodapedagógus a gyerekekkel) jellegűek, illetve egyszerű utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok legyenek.
------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • 6-8 mondóka, ölbeli játékok, 10-15 énekes játék, 1-2 műdal
4-5 évesek	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok hangterjedelme ne lépje túl a nagy hatod távolságot, hangkészletében lehetőleg ne legyen félhang. • A negyed és a páros nyolcad mellett a negyed szünet és szinkópa is előfordulhat. • A játékok csoportos jellegűek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó, néptánclépések • 4-5 új mondóka, 12-15 énekes játék, 2-3 műdal
5-6 évesek	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok hangterjedelme változatlanul nagy hatod távolságban mozogjon, de hangkészletében már megjelenhet a félhang is (fá és ti). A negyed és nyolcad mellett megjelenhet a tizenhatod is. • Ismerjenek meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párjátékok, néptánclépések • 4-7 új mondóka, 15-18 új énekes játék, 3-4 alkalomhoz illő műdal

- Az óvodában is játszható énekes népszokások és hozzá tartozó táncok válogatása: szüreti multság, pásztorjáték, farsang, zöld ág járás, gereblyezés, pünkösdlő, lakodalmás.
- Ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás alakítása.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása.
- Friss levegő biztosítása.
- A kör és egyéb mozgásos játékokhoz elegendő hely kialakítása.
- A játékok hangulatának megteremtéséhez változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.

A hallás – és ritmusérzék fejlesztése terén óvodapedagógus feladata:

3-4 évesek csoportjában	<ul style="list-style-type: none"> • Fejleszti hallásukat magas-mély reláció, halk-hangos különbségek felismertetésével. • Motívum-visszhang, egyszerű dallammotívumok visszaénekelésével. • Hangszerek hangjának, eltérő zörejhangok felismertetése és megkülönböztetése. • Fejleszti ritmusérzéküket az egyenletes lüktetés, tempókülönbségek (gyors-lassú) érzékeltetésével, játékos mozdulatokkal. • Egyszerűbb táncmozdulatok utánzásos elsajátíttatása. • Ütőhangszerek, egyszerű ritmushangszerek használatának bemutatása és gyakoroltatása. • Ritmusmotívumok – egyszerű beszélt és énekelt – visszatapsoltatása.
-------------------------	---

4-5 évesek csoportjában	<ul style="list-style-type: none"> • Fejleszti hallásukat az oktáv és kvint távolságok érzékeltetésével. • Halk-hangos megkülönböztetésével, beszéd, ének és taps formájában. • Zenei emlékezetüket dallamfelismeréssel, dallambújtatással fejleszti. • Finomabb zörejek, egymás hangjának és a természet hangjainak felismertetése. • Az egyenletes járás és tapsolás összhangjának megteremtésével fejleszti ritmusérzéküket. • Gyors-lassú tempótartás képességének alakítása beszéd, ének és mozgáson keresztül. • Táncos jelleg mozdulatok alakítása. • Ritmushangszerek használatával a szem-kéz koordináció és finommozgás alakítása. • Ritmus és dallam motívum visszatapsoltatása és visszaénekeltetése. • Dallamfordulatok kitalálására ösztönzés.
5-6 évesek csoportjában	<ul style="list-style-type: none"> • Fejleszti hallásukat a magas-mély dallam vonalának térbeli érzékeltetésével. • Gyors-lassú és a halk-hangos fogalompárok együtt gyakoroltatása. • Dallamfelismertetés kezdő motívumról vagy belső motívumról. • Dallambújtatás gyakoroltatása hosszabb és rövidebb egységekkel. • Motívum visszaénekeltetése kitalált szöveggel csoportosan és egyénileg. • Sokféle zörejek és zenei hangok felismertetése, kis eltérések, irányok, távolságok, közeledések, távolodások függvényében. • Fejleszti ritmusérzéküket az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetésével és összekapcsolásával. • Dallam felismertetése a dal ritmusáról. • Gyors és lassú tempó tartatása mérőegységnek megfelelően, negyed, nyolcad lépéssel. • Esztétikus, együtemű mozgás fejlesztése, változatos térformák alakítása, játékos táncmozdulatok gyakoroltatása. • Tánc közben a zene ritmusának, lüktetésének átvételére motivál. • Törekszik arra, hogy táncban a párok összehangoltan, és a több pár egymáshoz igazodjon. • Változatos ütőhangszerek használatával a dalok ritmusához alkalmazkodás képességének fejlesztése. • Dallamotívumok hangsúlyainak kiemeltetése tapssal, járással, játékos mozdulatokkal. • Ösztönzi saját szövegű dallam kitalálására, zenei kérdés – felelet játékra.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tudjanak mondókákat /életkoruknak megfelelő mennyiségben és minőségben arra egyenletesen járni és a megadott tempót tartani.

- Ismerjenek népdalokat és műdalokat, egyet-egyét a szomszéd népek dalaiból is. Tudják szép szövegkiejtéssel is előadni. Legyen köztük párbeszéd és felelgetős is.
- Dallam-motívumokat tudjanak visszaénekelni /egyénilag is/ ritmus-motívumokat tudjanak visszatapsolni /egyénilag is/
- Halk, hangos, gyors, lassú fogalmát ismerjék, és helyesen alkalmazzák.
- A jól ismert dalokat ismerjék fel, kezdő és belső motívumról.
- Képesek legyenek folyamatos tempóban a dallambujtatásra.
- Tudjanak motívumokat visszaénekelni kitalált szöveggel és egyénilag is.
- Zörejek, általuk ismert hangszereket és egymás hangját ismerjék fel.
- Hallgassák figyelmesen, érdeklődve a hangszeren vagy énekelve előadott zenét.

5.3.Mozgás

Célunk:

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- Gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, akaratú tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Feladatunk:

- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, ezzel együtt harmonikus összerendezett mozgásfejlesztés.
- A fokozatosság és tudatosság elvének figyelembe vételével a kis-és nagymozgások, térirányok fejlesztése.
- Szem- kéz- láb koordináció fejlesztése.
- Finommotorika fejlesztése.
- Koordinációs képességek fejlesztése.
- Kondicionális képességek fejlesztése.
- Személyiség akaratú tényezőinek alakítása.
- Egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelés minden napján.
- Spontán megjelenő mozgásos tevékenységek a (szabad) játékban.
- Kooperatív mozgásos játékok alkalmazása.
- A mozgásfejlesztés lehetőleg szabad levegőn történjen.

A mozgásfejlesztés területei:

- A játékidőben történő szabad mozgáslehetőségek: A szabad játék során megfelelő helyet, időt biztosítunk a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. A rendszeres futás, télen a havas játékok, a szabad udvari játékok, a versenyek segítik a gyermekeket edzettségük fokozásában. Csoportszobáinkban teret biztosítunk az összerakható, különböző módon variálható eszközök használatához. Az udvaron a fából készült eszközök biztosítják a mozgás lehetőségét, ahol rendelkezésre áll még labda, kötél, kerékpár, roller stb. a játékhoz.
- Szervezett játékos mozgás: A testnevelés a gyermekek számára kötelező tevékenység, azonban a kötelezőség nem jelent kényszert a gyermek számára. A kötelezőség

irányított tevékenységet jelent, ami mellett figyelembe vesszük azt is, hogy a gyermekeknek eltérőek az egyéni tempójuk és más-más a mozgásigényük. Sok olyan játékot játszunk óvodásaink, melyben szükség van a szem, kéz, láb összehangolt működésére (labdajátékok, szeryakorlatok, stb.).

Az ugrások, dobások, különböző testhelyzetek változtatásával gazdagított mozgások, fejlesztik a gyermekek testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Szervezhető csoportszobában, szabad levegőn, tornaszobában. Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

- Mindennapos szervezett és szabad mozgás. Az időjárástól függően csoportszobában vagy az udvaron végezzük. A játékot és a játékosságot alkalmazzuk alapvető módszerként.
- Kiegészítő mozgástevékenységek: Heti rendszerességgel úszásoktatást szervezünk. Télen 10 alkalommal korcsolya tanfolyamot szervezünk.

Eszközök:

- A mozgásos játékokhoz jól felszerelt tágas tornaszoba van.
- Nagymozgást fejlesztő eszközök.
- Minden gyermeknek saját torna felszerelése.
- A különböző mozgásos képességek gyakorlásához az udvarra is biztosítunk eszközöket, tornakarika, labda, különböző mászó szerek.
- Zenés tornához és egyéb feladatokhoz különböző kézi szerek, pl. szalagok, babzsákok, kendők, karikák stb.
- Gimnasztikához: szalagok, kendők, labdák, botok, karikák.
- Mozdásfejlesztő eszközök: Wesco téglák, kötelek, Greiswald készlet, Bady-roll, trambulín, padok, zsámolyok, bordásfalak, szőnyegek, ugráló labdák, mászó létrák.
- Udvari mozgásfejlesztő eszközök: csúszda, mászóka kombinált eszközök.

Óvodapedagógusi feladatok:

- A mozgás beépítése természetes módon a gyermekek tevékenységébe.
- Mozdásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása.
- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése, illetve szükség esetén felkeltése.
- A mozgásos tevékenység pozitív megerősítése.
- A baleset elkerülésének érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása.
- Mozdásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje.
- A mozgásfejlesztés anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát.
- A játék, játékosság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon.
- Oldalúságot jelző csuklópánt használata.
- A testnevelés-foglalkozások anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális

gyakorlatok beiktatása.

- Tiszta, jó levegő biztosítása a tornateremben.
- Napi, heti rendszerességgel szervez tartásjavító gyakorlatokat.
- A futások, ugrások, dobások lehetőség szerint az udvarra történő szervezése. (arra az évszakra tervezi be, amikor már jó idő van!).
- Tevékenységek irányításánál és értékelésénél differenciál, figyelembe veszi az egyéni fejlődési jellemzőket.
- Szükség esetén a dajka segítségének igénybe vétele (baleset elkerülése!).
- Az adott mozgásfejlesztő anyaghoz a prevenció program fejlesztési feladatának hozzáigazítása.
- Odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére.
- A mozgásfejlesztésben elegendő időt hagy a gyakorlásra, illetve megadja a lehetőséget a tevékenységből való kilépésre.
- A jól ismert, készségszintű feladatok gyakorlására a köredzést, mint az egyik leghatékonyabb foglalkoztatási formát alkalmazzuk.
- A mozgásfejlesztő tevékenység szervezése biztosítja a folyamatos mozgás lehetőségét, kiküszöböli a várakozási időt.
- Kézi szerek használata
- Kiemelt prevenció feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.
- Évente több alkalommal versenyeken vesznek részt.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Igényli a mindennapos mozgást.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni.
- Magabiztosan (csuklószalag nélkül is) alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.
- Fejlett az egyensúlyérzéke.
- Tud rollerezni vagy biciklizni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- Ismer legalább egy labdajátékot (foci).
- Ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, ugrókötel, karika).
- Érdeklődik több sportág iránt.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.
- Felkészült a versenysportra.

5.4. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Környezeti nevelési elvek megfogalmazása (feltételek biztosítása, gyermeki tevékenységekben való megjelenítése a helyi adottságok figyelembevételével).

Feladatok:

- rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála);
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése;
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése;
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával;
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése;
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok);
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése;
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés;
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása;
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés;
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása;
- az önálló véleményalakítás, döntésképesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában;
- ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal;
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal;
- részvétel egyházi ünnepeken;
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben;
  - téri tájékozódás alakítása,
  - mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
  - ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása, segítése.

5.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

Feladatok:

- Az önkiszolgálás;

- öltözködés,
- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.
- A közösség érdekében végzett munka;
  - a naposi tevékenység,
  - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.
- Az alkalomszerű munkák és egyéni megbízások;
  - a környezet rendjének biztosítása,
  - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
  - egyéb megbízások teljesítése.
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;
  - csoportszobában,
  - udvaron,
  - az óvoda környezetében.

5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Feladat:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás;
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el;
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire;
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás;
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése;
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása;
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése;
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges;
- tehetségígéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges;
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik.

Feladatok:

- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet;
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához;
  - a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
  - a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
  - a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- ötéves kortól (2014. szeptember 1-től 3 éves kortól) kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvadás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet,

- családon kívüli környezet.

Feladatok:

- az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem,
- gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzést,
- a gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi,
- évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, gyermekvédelmi ismeretek bővítése,
- rendszeres konzultáció, kapcsolattartás a óvodapedagógusokkal, az igazgatóval, a gyermekjóléti szolgálattal, esetmegbeszélések, szupervízió szervezése,
- családlátogatások, fogadóórák szervezése,
- támogatások megszerzése, lebonyolítása.

8. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE ESETÉN MEGFOGALMAZANDÓK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYBŐL EREDŐ HÁTRÁNYOK CSÖKKENTÉSÉT SZOLGÁLÓ SPECIÁLIS FEJLESZTŐ TEVÉKENYSÉGEK

8.1.A beszédfigyeltékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Beszédfigyeltékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő.

A beszédfigyeltékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszédfigyeltékos megkésett beszédfejlődés, erős beszédhibás gyerekek.

A beszédfigyeltékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében,
- a beszédértés és észlelés nehézségében,
- kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség),
- a beszéd-szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága),
- a beszéd-szervi működés gyengeségében,
- a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak rész-képesség zavarok (diszlexia-, diszgráfia-, diszkalkulia – veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósul meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján.

A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztő munka során fontosnak tartjuk, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelésünk, a fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

8.2. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (enyhe tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik.

További feladatunk megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva határozzuk meg. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Az óvodapedagógus feladata

Elengedhetetlen, hogy a pedagógus felkészült legyen a sérülés alapsajátosságaiából, tisztában legyen a pedagógiai korrekció lehetséges módszereivel. De mivel minden egyes magatartászavar más, ezért abból a gyermekből kell felkészülni, aki a csoportba érkezik, fel kell mérnie a gyermek szociokulturális háttérét:

- Lehetőség szerint a csoportban ne legyen több viselkedészavart mutató gyermek, mert felerősíthetik egymás tüneteit.
- Fontos, hogy a gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel állandó kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusok.

A viselkedészavarok kezelésében, itt is elsődlegesen a hiperaktív gyermekeknél a mozgásterápia elengedhetetlen.

Amit mindig szem előtt kell tartani, az a túlterhelés. A túl sok feladat, a túl sok elvárásnak való megfelelés esetleg regresszióba hajtja a gyermeket.

A hatékony fejlesztést a család együttműködő támogatása nélkül nem vagy legalábbis nehezen lehetne megoldani.

A szorongásos vagy a hiperaktivitás diagnózison belül nincs két azonos tünetekkel, jellemzőkkel rendelkező gyermek. Ezért nincs általános megoldási mód, általános, mindenkire érvényes recept.

A gyermekekkel való foglalkozás tervezésekor nem a motiváció szerepe elsődleges, hanem a tevékenységeken belüli differenciálás, a foglalkozásig igazgató út.

A magatartás-zavaros gyermek feladattudata, ismeretszerzési motivációja gyenge, csak a spontán tevékenységből kiinduló fejlesztéssel vehető rá a feladatvégzésre, tehát a pedagógusnak kell bekapcsolódnia a tevékenységbe, és változásokat kezdeményezni. Fontos a gyermek érdeklődési területének feltárása, feltétlenül arra kell támaszkodni, ez a kiindulási alap.

A kezdeményezések alkalmával mindig szemkontaktust tartunk. A változásokra előre felkészítjük, hiszen a váratlan dolgokra nem mindig reagálnak jól.

8.3. Kiemelten tehetséges gyerek

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

(Harsányi Gábor, 1988)

A Köznevelési törvény megfogalmazza a gyermekek jogai között azt, hogy **képességeinek, érdeklődésének, adottságainak** megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, illetve alapfokú művészetoktatásban vegyen részt **tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.**

Speciális tehetségfajták:

- **intellektuális tehetség** (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
- **művészi tehetség** (képzőművészeti, zenei)

- **pszichomotoros tehetség** (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
- **szociális tehetség** (igazgató, szervező, irányító)

Céljaink:

- A gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése - tehetségazonosítás
- A gyermek erős oldalának támogatása.
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése.
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása.

Feladataink:

- a csoportban differenciált, egyéni fejlesztő „alkalmakat” szervezünk számukra, ahol a kognitív, és manuális funkciók fejlődését biztosítani tudjuk.
- az óvodán belüli szabadidős tevékenységek szervezésén belül is figyelmet fordítunk arra, hogy tapasztalatai gazdagodhassanak, zenei, matematikai-logikai, vizuális, mozgásos, szociális területeken. Pl. kirándulások, kulturális programok (kiállítások, mesenapok... stb.), vizuális területeken barkács-délutánok, kiállítások, sportnapok... stb.
- kiemelten fontos a kreativitás fejlesztése
- felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni,
- valamint az iskolaválasztásnál is fontos szem előtt tartani a gyermek tehetségét, tehetségígéretét.

Módszereink: a pedagógusok által tudatosan megtervezett, szervezett, megfelelő eszközök biztosításával történő egyéni és kiscsoportos szervezési formában megvalósuló tevékenység.

A környezeti nevelés elvei

Az óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapján működik.

- A helyi pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
- A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
- Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
- A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)

- A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.
- Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, projekt módszer alkalmazása, kooperatív tanulás, erdei óvoda stb.)
- Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.
- Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti szinterek zöld jeles napi hagyományaihoz. (természet-ünnepek, egészségi jeles napok, madarak-fák napja, a víz világnapja).
- Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, megalapozására. (Kapsold le a villanyt! Zárd el a csapot! Ne folyasd a vizet feleslegesen!)
- Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot, Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
- A gyerekek által használt eszközöket vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.
- Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munka tevékenységen belül növényápolási, feladatokat látnak el.
- Az óvodánk mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.
- A helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a növények gondozása.
- A növénygondozáshoz kerti szerszámokat használnak.
- A szabad levegőn való játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játéknak. Árnyékolók és a folyamatos vízvívási lehetőség biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.
- Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.
- A levegő illatosítására gyógynövények használjuk. (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).
- A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).
- A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.

- Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.

Az egészségnevelés elvei, egészségvédelmi program

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra,
- a mindennapos testnevelésre, testmozgásra, egyéb kiegészítő sport,
- a testi és lelki egészség fejlesztésére
- a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére,
- a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,
- egészséget támogató ismeretek,
- a személyi higiéniére terjed ki

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is. (pl. családi egészségnap, felvilágosító előadás stb.). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

- A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése
- Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.
- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.
- A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.
- Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.
- A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres

zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.

- A tisztított víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.
- A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.
- Délutáni pihenést segíti a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás.
- A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyneműt, takarókat, és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák” használatát.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
- Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen.
- A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.
- Rendszeres orvosi ellátás szervezése, szűrővizsgálatok
- Rendszeres egészségügyi szűrés: tartás, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat.
- Pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatban
- Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermek kiegészítő pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülővel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

- Szervezési feladatok
  - o Integrációt elősegítő csoportalakítás
  - o Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
  - o A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása
- Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)
- Pedagógiai munka kiemelt területei
  - o Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
  - o Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
  - o Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
  - o Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
  - o Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
  - o Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
- Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka
  - o Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése, megszervezése
  - o Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)
  - o Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása)
  - o szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal
  - o Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
  - o Védőnői hálózat (korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
  - o Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
  - o Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)
  - o A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
  - o Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
  - o A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

- o Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon. (Nyílt nap a csoportban, óvodában)
- o Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása
- o Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése (Papa-mama klub, farsang, karácsony, anyák napja,
  - Intézményi önértékelés, eredményesség
- o Intézményi, vezetői, óvodapedagógusi önértékelés készítése.
- o Eredményesség (indikátorok teljesülése: hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben az iskolaérettség elérése) mérése, elemzések készítése az éves igazgatói beszámolóban
  - Várható hatások, eredmények
- o A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.
- o A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.
- o Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál
- az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során
- a teljesítmények értékelésénél
- az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során
- az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

Érvényességi nyilatkozat

A Pedagógiai Program érvényességi ideje:

2024. augusztus 31.

A Pedagógiai Program 2024. január 01-től lép hatályba.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása

Felülvizsgálata: évenként, jogszabályi és használhatósági szempontok figyelembevételével.

Módosítása: az igazgató hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület, fenntartó, az igazgató.

A módosítás indoka lehet:

- jogszabályváltozás,
- alapító okirat tartalmának változása,
- Óvodai nevelés országos alapprogramjának változása,

A módosítás során az elkészítésre vonatkozó legitimációs eljárást kell lefolytatni.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatát 2024. augusztus 31-ig kell elvégeznie a nevelőtestületnek.

A Pedagógiai Program nyilvánossága

- A hatályba lépett Pedagógiai Programot-t meg kell ismertetni az óvoda minden alkalmazottjával, óvodahasználóval.
- A Pedagógiai Programban foglaltakról a szülőket is tájékoztatni kell.
- A hozzáférhetőség biztosítását helyben szokásos módon ki kell hirdetni.

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, a rövidített változata honlapunkon olvasható, a szülők a szülői értekezleteken tájékoztatást kapnak róla, illetve az igazgatótól kikérhető.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A programot Mézeskalács Óvoda igazgatója a nevelőtestülettel közösen módosította.

Budapest, 2024. január

.....

igazgató

A fenntartó jóváhagyta a Pedagógiai programot

Budapest, 2024. január

P.H.

fenntartó
